

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 23e Maart 1953 door de Minister van Economische Zaken en Middenstand verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van wet "betreffende de bekendmaking en de toepassing der uitvindingen en technische inlichtingen welke de landsverdediging en de staatsveiligheid aanbelangen", heeft de 10e April 1953 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Affaires économiques et des Classes moyennes, le 23 mars 1953, d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi "relatif à la divulgation et à la mise en oeuvre des inventions et renseignements techniques intéressant la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat", a donné le 10 avril 1953 l'avis suivant :

In het belang van de verdediging van het grondgebied dienen sommige uitvindingen geheim te blijven en zouden andere, die niet geheim hoeven te zijn, door de Staat of onder Staatstoezicht moeten worden geëxploiteerd. Het voorontwerp strekt er toe, de ruchtbaarmaking van de eerste op straffe van geldboete en gevangenis te verbieden en de Koning te machtigen, de exploitatie zowel van de eerste als van de tweede te reglementeren, te verbieden of tijdelijk voor de Staat voor te behouden.

Het voorontwerp richt verder een procedure in, die de Regering in staat zal stellen, bij de aanvraag der octrooien van haar macht gebruik te maken.

Ten slotte kent het de uitvinder wie de toepassing van de wet zou hebben benadeeld, een door een rechtsvordering gewaarborgd recht op vergoeding toe.

I. Algemene opmerking.

Op verschillende plaatsen in het voorontwerp wordt een onderscheid gemaakt tussen technische inlichtingen en uitvindingen.

Naar de gemachtigde van de Regering aan de Raad van State verklaarde, behoren onder uitvindingen te worden verstaan ontdekkingen en verbeteringen die in aanmerking kunnen komen voor een octrooi verleend bij toepassing van de wet van 24 Mei 1854 op de octrooien; onder technische inlichtingen verstaat men de technische werkwijzen die, zonder al de voor octrooiering vereiste kenmerken te vertonen, nochtans enig belang hebben voor de verdediging van het grondgebied en de veiligheid van de Staat.

.../...

Is dit zo, dan dient de uitdrukking "technische inlichting", die veel te ruim is, overal te worden vervangen door de uitdrukking "technische werkwijze" die nauwkeuriger zegt wat de Regering bedoelt.

Bovendien zou het zeer nuttig zijn, de betekenis die het voorontwerp aan "uitvinding" en "technische werkwijze" hecht, in de memorie van toelichting te omschrijven.

II. Opmerkingen per artikel.

Artikelen 1 en 2.

Uit een vergelijking van deze twee artikelen blijkt, dat er voor de wet twee categorieën van uitvindingen en technische werkwijzen zullen zijn, waarvan de geheimhouding voor de veiligheid van de Staat verboden is. De eerste categorie omvat de uitvindingen en de werkwijzen die dit kenmerk uiteraard vertonen; de tweede categorie omvat die waaraan de ministers dit karakter op discretionnaire wijze toekennen.

Artikel 2 kan veel duidelijker als volgt worden gesteld :

"Artikel 2.-

Onverminderd de toepassing van artikel 1, kunnen de minister tot wiens bevoegdheid de industriële eigendom

.../...

behoort en de Minister van Landsverdediging gezamenlijk verklaren, dat het voor de verdediging van het grondgebied en de veiligheid van de Staat van belang is, een uitvinding of een technische werkwijze geheim te houden, en dat er gedurende een door hen te bepalen tijdperk geen ruchtbaarheid nag aan gegeven worden."

Artikel 3.

Volgens de uitleg die aan de Raad van State werd verstrekt, moeten de contrôlenaatregelen en de exploitatievoorschriften waartoe de twee ministers krachtens het eerste lid van dit artikel kunnen besluiten, van tijdelijke aard zijn. Dit dient in de tekst te worden gezegd.

Anderzijds kunnen de ministers alleen dan beslissen, de exploitatie te verbieden of aan de Staat op te dragen, wanneer het toezicht op en de reglementering van de exploitatie (eerste lid) niet toereikend zijn. Volgens de gegeven uitleg moet die beslissing met redenen omkleed zijn. Deze formaliteit moet worden voerschreven.

Terwijl de bedoeling van de Regering is, de Staat gelegenheid te geven onder zekere voorwaarden zowel geoctrooierde als niet geoctrooierde uitvindingen of ook nog technische werkwijzen zelf te exploiteren, wekt het voorontwerp, in strijd met wat de stellers hebben bedoeld, door het gebruik van de term "exploitatieclicentie" en gelet op de gewone juridische betekenis daarvan, de schijn alsof de ministers enkel gemachtigd worden tot de gedwongen concessie van geoctrooierde uitvindingen, zonder

.../...

dat zij daarbij de Staat het gebruik van een niet geoctrooieerde uitvinding of van een technische werkwijze in handen kunnen geven.

Het uitsluitend recht om een uitvinding te exploiteren ontstaat slechts door verlenen van een octrooi. Wanneer het voorontwerp dus bepaalt, dat het recht om niet geoctrooieerde uitvindingen of niet octrooieerbare technische werkwijzen te exploiteren gedwongen aan de Staat kan worden afgestaan, overweegt het in feite het sluiten van overeenkomsten zonder voorwerp, vermits afstand van een niet bestaand recht ondenkbaar is.

Volgens de uitleg van de Regering strekt het voorontwerp hier in werkelijkheid om de auteur van de niet geoctrooieerde uitvinding of van de technische werkwijze te verplichten, deze volledig aan de Staat kenbaar te maken.

Ten slotte is de concessie van een licentie een overeenkomst, de verplichte afstand van een licentie echter niet, vermits deze, verre van een tweezijdig akkoord te zijn, veronderstelt dat de instemming van een der partijen ontbreekt en dat de ene partij aan de wil van de andere onderworpen is. Wanneer het voorontwerp dus spreekt van "een exploitatielicentie ... op verplichtende wijze", gebruikt het een tegenstrijdige uitdrukking en qualificeert het, zonder nut en ten onrechte, een eenzijdige administratieve beslissing als contractueel.

.../...

Met inachtneming van de laatste vijf opmerkingen
ware artikel 3 beter gesteld als volgt :

"Artikel 3.-

Wanneer zij het voor de verdediging van het
grondgebied of voor de veiligheid van de Staat nodig
achten, kunnen de in het voorgaande artikel genoemde
ministers gezamenlijk controleren en bepalen, onder
welke voorwaarden uitvindingen geëxploiteerd en tech-
nische werkwijzen toegepast worden.

Indien bewezen is, dat deze maatregelen niet
toereikend zijn om te voorzien in de behoeften van de
verdediging van het grondgebied of van de veiligheid
van de Staat, kunnen zij bij een niet redenen omklede
beslissing of wel tijdelijk de exploitatie van uit-
vindingen of het toepassen van technische werkwijzen
verbieden, of wel tijdelijk het recht om een uit-
vindingsoctrooi te exploiteren al dan niet uitsluitend
voor de Staat voorbehouden, of wel de belanghebbenden
dwingen, de volledige kennis van een niet geoctrooieerde
uitvinding of van een technische werkwijze aan de Staat
af te staan.

Ook door middel van vrij gesloten overeen-
komsten kunnen de ministers de Staat in het bezit stelle
van de licentie van een octrooi en van de volledige
kennis van een niet geoctrooieerde uitvinding of een
technische werkwijze."

.../...

Artikel 4.

De woorden "bijzondere maatregelen" in het eerste lid van artikel 4 dient men te vervangen door de woorden "maatregelen ... als bepaald bij de artikelen 2 en 3 van deze wet", vermits het naar die artikelen is dat hier verwezen wordt.

Artikel 5.

Volgens de uitleg van de Regering "wordt een octrooiaanvraag voor onderzoek weerhouden", wanneer zij het voorwerp is van een der twee maatregelen bij artikel 4 bepaald. Dit zou uit de tekst moeten blijken.

Steeds volgens de uitleg van de Regering, en ofschoon de tekst op dit punt niet zeer duidelijk is, zijn de ministers verplicht een beslissing te nemen en de aanvrager daarvan kennis te geven.

Aansluitend bij deze opmerkingen, dient artikel 5 als volgt te worden gelezen :

"Artikel 5.-

Wanneer op een octrooiaanvraag artikel 4 wordt toegepast, krijgt de aanvrager daarvan bericht bij een ter post aangetekende brief. De ministers beslissen een of meer maatregelen als bij de artikelen 2 en 3 bepaald te nemen of wel er geen te nemen, en zij geven de aanvrager kennis van hun beslissing.

.../...

Te rekenen van het bericht en tot dat kennis is gegeven van de beslissing der bevoegde ministers, is het de aanvrager behoudens uitdrukkelijke toelating verboden, rechtstreeks of zijdelings de uitvinding waarvoor octrooi wordt aangevraagd ruchtbaar te maken, en namelijk een octrooiaanvraag in het buitenland in te dienen, de rechten op de aanvraag af te staan of concessie van een licentie te verlenen.

De toekenning van het octrooi wordt opgeschort indien verdaging nodig is met het oog op het onderzoek bedoeld in het eerste lid."

Artikel 6.

Artikel 4 machtigt de minister tot wiens bevoegdheid de industriële eigendom behoort, de Minister van Landsverdediging in te lichten over de uitvinding waarvoor octrooi wordt aangevraagd, ten einde hen in staat te stellen een der bij de artikelen 2 en 3 bedoelde gezamenlijke beslissingen uit te lokken. Aangezien artikel 6 er toe strekt, de Minister van Landsverdediging een termijn op te leggen om de Minister van Economische Zaken zijn advies mede te delen, sluit het logisch aan bij artikel 4 en zou het daar onmiddellijk moeten op volgen.

Artikel 7.

Het woord "desgevallend" vooraan in dit artikel is overbodig en dient geschrapt. Het artikel kan beter als volgt worden gelezen :

.../..

"Artikel 7.-"

Tijdens het bij artikel 4 bepaalde onderzoek en voor de duur van het krachtens artikel 2 opgelegde verbod, is het bestuur gehouden er voor te zorgen, dat de uitvindingen waarvoor octrooi is aangevraagd geheim blijven."

Artikel 9.

Dit artikel zegt dat "de maatregelen voorzien in artikelen 2, 3 en 5, indien nodig, aanleiding geven tot schadeloosstelling".

Echter moet, volgens de bedoeling van de Regering, hij die getroffen wordt door een der maatregelen bepaald in de artikelen 2, 3 en 5 recht hebben op herstelling van de schade welke de maatregel hen toebrengt.

Deze bedoeling komt in het artikel slechts gedeeltelijk tot uiting.

Om de bedoeling van de Regering geheel weer te geven, zou deze bepaling als volgt moeten luiden :

"Artikel 9.-"

Degene ten aanzien van wie een der bij de artikelen 2, 3 en 5 bepaalde administratieve beslissingen is genomen, heeft recht op herstelling van het hem berekkende nadeel, in de vorm van vergoeding."

.../...

Artikel 10.

Volgens de bedoeling van de Regering moet de poging tot voorafgaande verzoening, waarvan sprake in dit artikel, plaats hebben niet alleen wanneer de betwisting gaat over de uitbetaling van een vergoeding of retributie, maar ook en vooral wanneer zij gaat over de vaststelling daarvan.

De opvatting van de Regering is, dat het in der minne concederen van licenties overeengekomen wordt tussen de uitvinder en de Staat, vertegenwoordigd door de twee ministers; de "retributie" waarvan artikel 10 spreekt, is dan de prijs voor zulke overeenkomsten.

In deze veronderstelling is een "betwisting", in de juridische betekenis van deze term, over de vaststelling van de retributie niet denkbaar en zou het optreden van de commissie zinloos worden.

Met inachtneming van deze opmerkingen, kan artikel 10 als volgt gesteld worden :

"Artikel 10.-

In geval van betwisting over de vaststelling en de uitbetaling der vergoedingen of over de uitbetaling van de sommen verschuldigd ingevolge overeenkomsten als bij het laatste lid van artikel 3 bedoeld, heeft vooraf een poging tot verzoening plaats vóór een commissie, waarin zitting hebben gemachtigden van de minister tot wiens bevoegdheid de industriële eigendom behoort, van de Minister van Landsverdediging en van de Hogere Raad voor de nijverheidseigendom. De belanghebbende wordt gehoord en kan zich door een raadsman laten bijstaan."

.../...

Artikel 13.

In het laatste lid van dit artikel dient te worden gezegd, dat hoofdstuk VII van het Strafwetboek waarvan de toepassing wordt voorgeschreven, deel uitmaakt van boek I van dit Wetboek.

Artikel 14.

Daar artikel 67 van de Grondwet de Koning machtigt, de door de wet vereiste uitvoeringsbesluiten te nemen, is artikel 14 overbodig en kan het wegvallen.

III. Opmerkingen betreffende de Nederlandse tekst.

- 1) De titel van het ontwerp dient als volgt te worden gelezen :

"Ontwerp van wet betreffende de ruchtbaarmaking en de toepassing der uitvindingen en technische werkwijzen welke de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat aangaan."

- 2) Terwille van de algemene overeenstemming dienen de hoofdstukken als volgt te worden aangeduid : Hoofdstuk I : "Algemene bepalingen" - Hoofdstuk II : "Bijzondere bepalingen betreffende uitvindingen waarvoor octrooi wordt aangevraagd" - Hoofdstuk III : "Opheffing der verbodsmaatregelen", enz.

.../...

- 3) Met inachtneming van de in dit advies reeds gemaakte opmerkingen, wordt voorgesteld de artikelen 1, 4, 6, 8, 11, 12 en 13 van het ontwerp als volgt te lezen :

"Artikel 1.-

Het is verboden technische werkwijzen en uitvindingen, waarvan de geheimhouding van belang is voor de verdediging van het grondgebied en de veiligheid van de Staat, ruchtbaar te maken.

De dader der ruchtbaarmaking en hij die ze door zijn nalatigheid veroorzaakt heeft, worden gestraft met de straffen gesteld in artikel 13, indien bewezen is dat zij van het belang van deze geheimhouding voor de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat niet onkundig konden zijn.

Artikel 4.-

Elke uitvinding waarvoor een octrooi wordt aangevraagd, kan, zodra de aanvraag is ingediend, door de minister tot wiens bevoegdheid de industriële eigendom behoort, ter kennis van de Minister van Landsverdediging gebracht worden, ten einde uit te maken of het, met het oog op de behoeften van de verdediging van het grondgebied of de veiligheid van de Staat, nodig is, ter zake maatregelen te nemen als bepaald bij de artikelen 2 en 3 van deze wet.

.../...

De Minister van Landsverdediging kan met hetzelfde doel ambtshalve kennis nemen van de inhoud der octrooiaanvragen zodra zij ingediend zijn.

Artikel 6.-

Binnen een termijn van drie maanden laat de Minister van Landsverdediging aan de minister tot wiens bevoegdheid de industriële eigendom behoort, weten, of het al dan niet noodzakelijk is een of meer der in de artikelen 2 en 3 bepaalde bijzondere maatregelen te nemen.

Artikel 8.-

Te allen tijde kan een verbod of een beperking van recht, opgelegd overeenkomstig de artikelen 2, 3 en 5, geheel of gedeeltelijk opgeheven worden door een gezamenlijke beslissing der ministers van wie zij uitgaan. De titularis van het recht dat aan verbod of beperking onderworpen is, kan deze opheffing aanvragen.

Artikel 11.-

Indien de verzoening mislukt, behoort de kennisneming der betwistingen aan de rechtbanken van eerste aanleg, welke ook het bedrag zij van de eis.

Deze bepaling sluit niet uit dat de artikelen 16 en 17 van de wet van 25 Maart 1876 op de bevoegdheid en de artikelen 443 en volgende van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering worden toegepast.

.../...

Artikel 12.-

Wanneer een vreemde Staat in het belang van zijn verdediging de ruchtbaarmaking of de exploitatie van een uitvinding waarvoor octrooi wordt aangevraagd, verbiedt, zal de minister tot wiens bevoegdheid de industriële eigendom behoort, op verzoek van die Staat of van de aanvrager die het bewijs van het verbod levert, er zich van onthouden de uitvinding aan het publiek bekend te maken en afschriften van de beschrijving er van af te geven, zulks voor de duur van het verbod.

Zodanig verzoek wordt alleen in overweging genomen wanneer een verdrag bestaat tussen België en de vreemde Staat die het verbod heeft opgelegd.

Artikel 13.-

Onverminderd de toepassing van de bepalingen van het Strafwetboek, wordt de dader der bij de artikelen 1, 2 en 5 bedoelde ruchtbaarmaking gestraft met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van 500 frank tot 5.000 frank, of met een van die straffen alleen.

Hij die de ruchtbaarmaking door zijn nalatigheid veroorzaakt, wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van 100 frank tot 1.000 frank, of met een van die straffen alleen.

.../...

Overtreding van de maatregelen bepaald in artikel 3 wordt gestraft met gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van 100 frank tot 1.000 frank, of met een van die straffen alleen.

De bepalingen van het Strafwetboek, zonder uitzondering van hoofdstuk VII van boek I en van artikel 85, zijn van toepassing op de misdrijven omschreven in deze wet."

Dans l'intérêt de la défense du territoire, certaines inventions doivent être secrètes et d'autres, sans devoir l'être, devraient être exploitées par l'Etat ou sous son contrôle. L'avant-projet a pour objet d'interdire, sous peine d'amende et de prison, la divulgation des premières et de permettre au Roi, tant pour les premières que pour les secondes, d'en régler, d'en interdire ou d'en réserver temporairement à l'Etat l'exploitation.

L'avant-projet organise ensuite une procédure dont le jeu permettra au Gouvernement, lors du dépôt de brevets d'invention, d'user de ses pouvoirs.

Il donne enfin à l'inventeur à qui l'application de la loi aurait causé préjudice, un droit à une indemnité garanti par une action judiciaire.

I. Observation générale.

L'avant-projet distingue, à différentes reprises, les renseignements techniques et les inventions.

D'après les explications données au Conseil d'Etat par le délégué du Gouvernement, il conviendrait d'entendre, par inventions, les découvertes et les perfectionnements susceptibles de faire l'objet d'un brevet délivré par application de la loi du 24 mai 1854 sur les brevets d'invention, et, par renseignements techniques, les procédés techniques qui, sans réunir les caractères requis pour être brevetés, constituent cependant un objet d'intérêt pour la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat.

S'il en est bien ainsi, il conviendrait de remplacer, chaque fois qu'il en est fait usage, l'expression "renseignement technique", beaucoup trop large, par celle de "procédé technique" exprimant plus exactement l'intention du Gouvernement.

Il serait, en outre, d'une grande utilité de préciser dans l'exposé des motifs le sens qu'ont dans l'avant-projet les mots "inventions" et "procédé technique".

II. Observations article par article.

Articles 1er et 2.

Il ressort de la comparaison de ces deux articles qu'il y aura au regard de la loi deux catégories d'inventions et de procédés techniques dont le secret est nécessaire à la sécurité de l'Etat. La première catégorie comprendra les inventions et procédés possédant par nature ce caractère, et la seconde comportera ceux auxquels le ministre l'attribuerait discrétionnairement.

L'article 2 gagnerait en clarté à être rédigé comme suit :

"Article 2.-

Sans préjudice de l'application de l'article 1er, le ministre qui a la propriété industrielle dans ses attributions et le Ministre de la Défense nationale peuvent déclarer conjointement que le secret d'une invention ou d'un procédé technique intéresse la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat et qu'il ne peut être divulgué pendant la période qu'il détermine.".

.../...

Article 3.

Selon les explications données au Conseil d'Etat, les mesures de contrôle et les règles d'exploitation que le premier alinéa de l'article permet aux deux ministres de décider, doivent être temporaires. Le texte devrait le préciser.

Ce ne sera, d'autre part, que si le contrôle et la réglementation de l'exploitation (alinéa 1er) sont insuffisants que les ministres pourront prendre la décision d'interdire cette exploitation ou de la confier à l'Etat. Selon les explications données, cette décision devra être motivée. Cette formalité devrait être prévue.

Alors que l'intention du Gouvernement est de permettre à l'Etat, dans certaines conditions, d'exploiter lui-même tant des inventions brevetées que des inventions non brevetées ou des procédés techniques, l'avant-projet, contre l'intention de ses auteurs, en se servant de l'expression "concessions de licences" et à cause de la signification juridique habituelle de cette expression, semble ne permettre aux ministres que de procéder à la concession forcée des inventions brevetées, sans les autoriser à procurer à l'Etat l'usage d'une invention non brevetée ou d'un procédé technique.

Le droit privatif d'exploiter une invention ne naît que par l'octroi d'un brevet. Aussi l'avant-projet, en prévoyant la cession forcée à l'Etat du droit d'exploiter des inventions non brevetées ou de renseignements techniques non brevetables,

envisage en réalité la conclusion de contrats sans objet, puisque la cession d'un droit inexistant est inconcevable.

En réalité, selon les explications du Gouvernement, l'avant-projet a pour objet sur ce point de contraindre l'auteur de l'invention non brevetée ou du procédé technique à en livrer la connaissance complète à l'Etat.

Enfin, alors que la concession d'une licence est un contrat, la concession obligatoire d'une licence n'en est pas un puisque, loin d'être un accord de deux volontés, elle suppose l'absence de consentement d'une partie et sa sujétion à la volonté de l'autre. En prévoyant la "concession obligatoire de licence", le projet use donc d'une expression contradictoire et, sans utilité, qualifie à tort de contractuelle une décision administrative unilatérale.

Compte tenu des cinq dernières observations, l'article 3 devrait être ainsi rédigé :

.../...

"Article 3.

Lorsqu'ils l'estiment nécessaire en vue d'assurer la défense du territoire ou la sûreté de l'Etat, les ministres désignés à l'article précédent, agissant conjointement, peuvent contrôler et déterminer les conditions d'exploitation d'inventions et de mise en oeuvre de procédés techniques.

S'il est établi que ces mesures sont insuffisantes à satisfaire les exigences de la défense du territoire ou de la sûreté de l'Etat, ils peuvent, par décision motivée, soit interdire temporairement l'exploitation d'inventions ou la mise en oeuvre de procédés techniques, soit réserver temporairement et exclusivement ou non à l'Etat le droit d'exploiter un brevet d'invention, soit contraindre l'intéressé à lui céder la connaissance complète d'une invention non brevetée ou d'un procédé technique.

Les ministres peuvent également procurer à l'Etat la licence d'un brevet et la connaissance complète d'une invention non brevetée ou d'un procédé technique au moyen de contrats librement conclus."

Article 4.

Les mots "mesures spéciales" qui terminent le premier alinéa de l'article 4 devraient être remplacés par les mots "mesures prévues par les articles 2 et 3 de la présente loi", puisque c'est à celles-là que l'article se réfère.

Article 5.

Selon les explications du Gouvernement, "une demande est retenue pour examen" lorsqu'elle fait l'objet d'une des deux mesures prévues par l'article 4. Il serait souhaitable que cela ressorte du texte.

Encore selon les explications du Gouvernement et bien que le texte soit à cet égard peu précis, les ministres ont l'obligation de prendre une décision et de la notifier au déposant.

Ces observations incitent à rédiger l'article 5 comme suit :

"Article 5.-

Lorsqu'une demande de brevet fait l'objet de l'application de l'article 4, le déposant en est avisé sans délai par lettre recommandée à la poste. Les ministres décident soit de prendre une ou plusieurs mesures prévues par les articles 2 et 3, soit de n'en point prendre, et notifient leur décision au requérant. A compter de l'avis et jusqu'à la notification de la décision prise par les ... " (la suite du texte, comme au projet du Gouvernement) ...

Article 6.

L'article 4 autorise le ministre ayant la propriété industrielle dans ses attributions à porter à la connaissance du Ministre de la Défense nationale l'invention dont le brevet est demandé, de manière à lui permettre de provoquer une des décisions conjointes prévues par les articles 2 et 3. L'article 6 ayant pour objet de lui imposer un délai dans lequel ce dernier doit faire connaître son avis au Ministre des Affaires économiques, constitue la suite logique de l'article 4 et devrait le suivre immédiatement.

Article 7.

Les mots "le cas échéant" insérés au début de l'article sont inutiles et devraient être supprimés. Cet article gagnerait, en outre, à être rédigé comme suit :

"Article 7.-

Pendant l'examen prévu à l'article 4 et pendant la durée de l'interdiction faite en vertu de l'article 2, l'administration est tenue d'assurer le secret des inventions faisant l'objet des demandes de brevet."

Article 9.

Aux termes de cet article "les mesures prévues aux articles 2, 3 et 5 donnent lieu à indemnisation, s'il échet".

Or, dans l'intention du Gouvernement, la personne qui est victime d'une des mesures prévues par les articles 2, 3 et 5 doit avoir droit à la réparation du préjudice que la mesure lui cause.

L'article n'exprime donc qu'incomplètement cette intention.

Pour correspondre complètement aux intentions du Gouvernement, la disposition devrait être rédigée comme suit .

"Article 9.-

Quiconque fait l'objet d'une des décisions administratives prévues par les articles 2, 3 et 5, a droit, sous forme d'indemnité, à la réparation du préjudice subi par lui.".

Article 10.

Dans l'intention du Gouvernement, la conciliation préliminaire que prévoit cet article doit être tentée non seulement lorsque la contestation porte sur le paiement d'une indemnité ou d'une redevance, mais également et surtout, lorsqu'elle porte sur leur détermination.

Dans l'esprit du Gouvernement, les concessions amiables de licences sont conclues entre l'inventeur et l'Etat, représenté par les deux ministres, et la "redevance" prévue à l'article 10 est le prix de tels contrats.

En cette hypothèse, une véritable "contestation" sur la détermination de la redevance, au sens juridique de ce terme, ne se conçoit pas et l'intervention de la commission serait dénuée d'objet.

L'article 10 pourrait, compte tenu de ces observations, être ainsi rédigé :

"Article 10.-

Les contestations relatives à la détermination et au paiement des indemnités et celles qui sont relatives au paiement des sommes dues en vertu des contrats prévus au dernier alinéa de l'article 3, font l'objet d'un préliminaire de conciliation devant une commission composée de représentants du ministre ayant la propriété industrielle dans ses attributions, du Ministre de la Défense nationale et du Conseil supérieur de la propriété industrielle. L'intéressé est entendu et peut se faire assister d'un conseil."

Article 13.

Au dernier alinéa de cet article il conviendrait de préciser que le chapitre VII du Code pénal, dont l'application est ainsi prévue, appartient au Livre I de ce code.

Article 14.

Le Roi puisant dans l'article 67 de la Constitution le pouvoir de prendre les arrêtés

d'exécution que la loi requerra, il s'ensuit que l'article 14 est inutile et peut être omis.

+

+ +

L'avant projet appelle, en outre, diverses observations concernant exclusivement sa version néerlandaise. Elles se trouvent formulées dans le texte néerlandais du présent avis.

De kamer was samengesteld uit

La chambre était composée de

de Heren	:	F.LEPAGE,	raadsheer van State,	voorzitter
Messieurs	:		conseiller d'Etat,	président
		J.COYETTE,	raadsheren van State,	
		K.MEES,	conseillers d'Etat,	
		L.FREDERICQ,	bijzitters van de	
			afdeling wetgeving,	
		F.DUCHENE,	assesseurs de la	
			section de législation,	
		J.CYPRES,	adjunct-griffier,	griffier
			greffier adjoint,	greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H.MEES.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de H.MEES.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

(get.) J.CYPRES.

(get.) F.LEPAGE.

uitgifte afgeleverd aan de H.Minister
expédition délivrée à M. le Ministre
van Economische Zaken en Middenstand.
des Affaires économiques et des Classes moyennes.

De 1953.

Le 1953.

De Griffier van de Raad van State, Le Greffier du Conseil d'Etat,